

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΠΩΣ... ΔΕΝ ΚΑΝΑΜΕ ΑΝΑΣΤΑΣΙ

(Πασχαλινή ανάμνησις)

Ἡ «Ἀζροπόλις» ἦταν τότε στὶς πρῶτες φτώχειες τῆς καὶ στὶς πρῶτες... δόξες τῆς.

Ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὰ γραφεῖα τοῦ Γαβριηλίδου περιμέναν ὑπουργοί, γιὰ νὰ τοὺς δεχθῆ καὶ συντάξαι γιὰ νὰ τοὺς ζητήσουν δυὸ δραχμὲς ἕναντι... τοῦ μισθοῦ των.

Ἦταν, θυμάμαι, βράδυ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου κ' ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ἐτοιμαζόντουσαν νὰ γιορτάσουν τὴν Ἀνάστασι τοῦ Σωτήρος καὶ Θεοῦ των. Οἱ νοικοκυραεὶ εἶχανε φωνίσει ἀπὸ νωρὴς καὶ ἐτοιμάζαν τὶς λαμπάδες των γιὰ τὴν Ἀνάστασι. Μόνον στὰ γραφεῖα τῆς «Ἀζροπόλεως» δὲν παρετηρήθη καμμία κίνησις προπασχαλινῆ.

Τὸ λογιστήριον πενθόσιος ἀκόμα, μὴ ἔχοντας ἰδεάν Ἀναστάσεως, κ' ὁ Γαβριηλίδης ἔγραφε στὸ γραφεῖο του ἄρθρα καὶ «λαζωνικά», σὺν καὶ τὶς ἄλλες τὶς κοινὲς ἡμέρες.

Τὸ φύλλο ἦταν ἔτομο σχεδὸν καὶ σὲ λίγο θὰ τυπώνονταν. Οἱ συντάκται —δούλευαν τότε οἱ καλύτεροὶ στὴν «Ἀζροπόλι» — ὁ μακαρίτης ὁ Σταθόπουλος, ὁ Ἄριστος Καμπάνης, ὁ μακαρίτης ὁ Ροδοκανάκης, ὁ Νάσος ὁ Ζερβόπουλος, διηγερῶν τώρα εὐδοκίμως στὴν Ἀθήνα, ὁ Μίχας ὁ Θανάσης, ὁ Γεωργιόπουλος — ποῦ εἶνε σήμερα καὶ ποῦ νὰ βρισκεται; — ὁ Γεώργιος Φτέρης (Τομπιδάρος), ὁ Ναυπιώτης ὁ Μανώλης, διηγερῶν τώρα κ' αὐτὸς στὴν Ἀθήνα, ὁ Χρήστος ὁ Κουτσογιαννόπουλος, τοῦ ὑπουργείου σήμερα τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὁ Φαλιώτης, ὁ Δημόπουλος, ἀπὸ τὴν Πόλη, ἄν θυμάμαι καλά, ὁ Διονύσης ὁ Κόκκατος, τοῦ ὁποῦ τοῦ ἱστορικοῦ σύγγραμματος τόσο ἐξαιμιμή ἐσχάτως, ὁ μακαρίτης Φαρμακίδης, ὁ Ζαχαρίας ὁ Παπαντωνίου, ὁ ὁποῖος ἔγραφε χρονογραφήματα καὶ σατυρικοὺς στίχους μὲ τὸ ψευδώνυμο «Συλοσχίστης», ὁ Φραγκίσκος, ὁ Βορβίλης, ὁ Σαζακῆς, ὁ μακαρίτης Γούδας κλπ. — οἱ συντάκται λοιπὸν, μαζεμένον στὰ γραφεῖα τῆς Συντάξεως, ἔβλεπαν τὴν τύχη τους σὺν ἄλλες Μεροφόρες.

— Τὶ διάβολο, δὲν θὰ γιορτάσουμε Λαμπρὴ καὶ μεῖς; — Δὲν ἔχει τὸ λογιστήριον πεντάρα! — Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τί θὰ γίνῃ; εἶπε ὁ μεγαλοπρεπὴς Συναδινός, κομπιλώνοντας τὸ φανταζὶ γιλέκο του καὶ σφιδώντας ἐν ἀμηχανίᾳ τὰ μεγάλα καὶ ξανθὰ μουστάκια, τὰ ὁποῖα εἶχε τότε καὶ τὰ ὁποῖα μὲ τὴν ὑπερηφάνειαν ἔφερε.

— Τὶ νὰ γίνῃ!... Τὶ νὰ γίνῃ!... Ἀποφασίστηκε, τέλος, νὰ σταλῶ ἐγώ, ὡς νεωρότερος πάντων, καὶ νὰ παρακαλέσω τὸν Γαβριηλίδην νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ στοὺς ἐν τῇ «Ἀζροπόλει» Χριστιανοὺς νὰ γιορτάσουν κ' αὐτοὶ τὸ Πάσχα.

Σοβαρὸς καὶ κομπιρώνοντας γιὰ τὴν ἐντολὴ πὺ μὺ ἀνετέθη, παρουσιάσθη στὸν Γαβριηλίδην.

Μὲ υποδέχτηκε μὲ μιὰ ὑπομονὴ ἀνάσθησαν κωνυγῶν καὶ κρηνημιῶν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν σημεῖον εὐμενείας καὶ θαυμάσεως καλῆς.

— Τὶ εἶνα, μαωρέέέε; — Τὶ νὰ εἶνε;... Πάσχα εἶνε αἴριο! — Αὐτὸ τὸ ἔξω. Ἄλλο τίποτε;

— Ἄλλο τίποτε... εἶνε... εἶνε ὅτι δὲν ἔχομε πεντάρα! — Κι' αὐτὸ τὸ ἔξω. Ἄλλο τίποτε; — Ἄλλο τίποτε εἶνε ὅτι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πὺς θὰ κάνουμε Λαμπρὴ; — Εἶνε ἀδύνατον λοιπὸν, μὲ φώτισε ἀρελίστατα, νὰ ἐορτασθῆ ἡ Ἀνάστασι τοῦ Θεοῦ χωρὶς παραδες; — Ἔτσι τοῦλάχιστον φαίνεται σὲ μένα καὶ στοὺς ἄλλους. — Εἶσαι βέβαιος ὅτι εἶνε ἔτσι; — Βεβαίωτατος. — Ἐ τότε, ἀφοῦ εἶνε ἔτσι... παρατεῖνανε τὴ Σαρακοστή!...

Βγήκα ἔξω καὶ ἀνήγγειλα καὶ στοὺς ἄλλους ὅτι ἡ δικὴ μας Πασχαλιὰ... ἀνεβλήθη ἐπ' ἄριστον καὶ ὅτι γιὰ τοὺς συντάκται τῆς «Ἀζροπόλεως» ἡ Σαρακοστή παρατείνεται μέχρι νεοτέρας ἀποφάσεως τοῦ «Δαλαίλαμα», ἥπως ἔ-

Πάπα κάναμε τὸ Ροδοκανάκη.

Καρδινάλιο τὸ Συναδινό!...

— Τὶ εἰσαστε σεις;

λεγε τὸν Γαβριηλίδην ὁ Ροδοκανάκης. Οἱ συντάκται δὲν ἐθύμωσαν. Τὸ πῆσαν φιλοσοφικὰ τὸ πρᾶγμα κ' ἄρχισαν νὰ γελοῦν καὶ νὰ λαλοῦντοῦσαν.

Καὶ τώρα πὺς θὰ κάνουμε Ἀνάστασι, ποῦ δὲν ἔχομε οὔτε στὴν ἐκκλησίᾳ νὰ πάμε;

— Δὲν περᾶζει, εἶπε ὁ Ροδοκανάκης, κάνουμε ἐδῶ.

— Τὶ εἶδους «Ἀνάστασι» θὰ κάνη; ἐδῶ πέρα;

— Φοράκινη!

Καὶ μᾶς ἐξήγησε: Αὐτὸς ἤξερε τὰ ἐκκλησιαστικὰ καλά, γιατί εἶχε σπουδάσει στὴν Ἱερατικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης. Δὲν ἔξερο δὲ πὺς, ἤξερε κ' ὀλοκληρῶν τὴν ἀκολουθίᾳ τῆς Ἀναστάσεως τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἀπ' ἔξω. Ἐψάλλε δὲ καὶ πολὺ καλά. Γιατὶ ὁ καλὸς ἀλλὰ ἀπυχοῦς αὐτὸς φίλος, προσεζότανε γιὰ Δεσπότης. Ἐπίσης ὁ Συναδινός τραγουδοῦσε θαυμασίᾳ, ὁ δὲ Κουτσογιαννόπουλος ἦταν μιὰςος πρώτης τάξεως.

— Νὰ φτιάσουμε τώρα τὸν βοιμό, μᾶς εἶπε ὁ Ροδοκανάκης.

Βάλκαμε καρτέκις ἀπάνω σὲ τραπέζια, τὶς ντύσαμε μ' ἐφημερίδες καὶ μὲ ἄσπρα δημοσιογραφικὰ χαρτὶ, ζωγραφίσσαμε ἀπάνω σταφυροὺς καὶ Φοράκια.

— Παρατεῖνανε τὴ Σαρακοστή! — καὶ ἔτσι σφωρόσαμε πραγματικῶς ἕναν πάλαινο καὶ ἐπιβλητικὸ βοιμό.

Πάπα κάναμε τὸ Ροδοκανάκη καὶ Καρδινάλιο τὸ Συναδινό, τοὺς ντύσαμε κ' αὐτοὺς μὲ λευκὰ χαρτὶ καὶ τεράστιες τιμαρὲς καὶ ἡ λειτουργίᾳ ἄρχισε.

Ὁ Ροδοκανάκης, ὁ Συναδινός κ' ὁ Κουτσογιαννόπουλος, ἦσαν ὑπέρχοι ἡμῶντες καὶ δοξολογοῦντες.

Ἐμεῖς οἱ ἄλλοι βαστοῦσαμε τὸ ἴσιο κ' ὁ Φτέρης — ἄν θυμάμαι καλά — βαστοῦσε τὴν οὐρὰ τῆς μεγάλης λευκῆς ἐσθῆτος τοῦ Ροδοκανάκη—Πάπα! Εἶχαμε ἀνάψει κ' ὅλα τὰ φῶτα τῆς «Ἀζροπόλεως» κ' ἐλαμπεν ὁ τόπος.

Δὲν ἔξερο πόσο βάσταξε ἡ ἀκολουθία αὐτῆ τῆς Ἀναστάσεως. Τὸ μόνο πὺς ἔξερο εἶνε πὺς ἐπειδὴ μᾶς ἐγοήτευσσε, παρακαλέσαμε τὸ Ροδοκανάκη νὰ τὴν ἐκταλάβῃ.

Δὲν θὰ εἶχαν περάσει τὰ μεσάνυχτα κ' οἱ Χριστιανοὶ ἐγυρίζαν ἀπ' τὴς ἐκκλησίας φέροντας τὸ ἄγιο φῶς στὰ στήθα τους.

Πολλοί, καὶ ἰδίως οἱ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Καρότση — τὰ γραφεῖα τῆς «Ἀζροπόλεως» ἦσαν τότε ἀντίκρου τῆς πλατείας τοῦ Κλωνιμῶνος, στήν ὁδὸν Παπαρηγοπούλου — περνώντας κάτω ἀπ' τὴν «Ἀζροπόλι» καὶ βλέποντας φωτογυρίᾳ κ' ἀκούγοντας μελωδίεσ καὶ δυνατοὺς ψαλμοὺς, ἔστεξαν κ' ἀγοροῦσαν. Οἱ πρῶτοι περιεργοὶ μάλιστα ἀνεβάναν κ' ἀπάνω...

Κι' ὅταν σὲ κάποια στιγμή συνήλθαν ἀπὸ τῆ μεταφασίᾳ καὶ κιντίζαμε εἰςὺμας, εἶδαμε ὅτι εἶχαμε καὶ ἐκκλησίασμα πὺς στεκόταν μὲ τὶς λαμπάδες ἀναμμένες καὶ μᾶς παρακαλοῦντοσε. Ἄρκετο μέρος τοῦ γραφεῖοι κ' ὅλος ὁ διάδρομος ἦταν γεμάτος κόσμο!...

Ὁ καρδινάλιος Συναδινός προχώρησε τότε, κραδαίνοντας τὴν πελοκρία τῶρα πὺς φέραγε σὺδ κεφάλι, καὶ φώναξε στοὺς περιεργους:

— Τὶ θέλετε ἐδῶ;

— Τὶ κάνατε ἐδῶ μέσα; φώτισαν ἐκεῖνοι.

— Δὲν βλέπετε τί κάνουμε; Λειτουργίᾳ.

— Λειτουργίᾳ! Τὶ λειτουργίᾳ εἶν' αὐτῆ;

Τὶ θεσηκεῖματος εἰσαστε σεις;

— Κόπται. Νηστευταί.

— Τὶ πάει νὰ πῆ αὐτό;

— «Κόπται» εἶνε ὅσοι τοὺς ἔκοψε τὴν ὄρεξι ὁ Γαβριηλίδης καὶ «Νηστευταί» ὅσοι θὰ μείνουν νηστικοὶ τούτῃ τὴν Ἀνάστασι.

Τὸ πλῆθος, ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς παραδόξου αὐτῆς θεσηκειᾳς, ἄρχισε νὰ ψιθυρίζῃ:

— Βοέ, δὲν βγάξεις τὸν δίσκο τῆς ἐκκλησίας νὰ... κάνουμε Ἀνάστασι κ' ἐμεῖς; φώναξε τότε ὁ Ναυπιώτης.

Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι ὅμως τοῦ «δίσκου», οἱ Χριστιανοὶ ἀπῆλθον, μὲ ἀναμμένες πάντα τὶς λαμπάδες των... Οἱ Χριστιανοὶ ἀπῆλθον μὲ τὶς λαμπάδες ἀναμμένες...

— Παρατεῖνανε τὴ Σαρακοστή!

Οἱ Χριστιανοὶ ἀπῆλθον μὲ τὶς λαμπάδες ἀναμμένες...